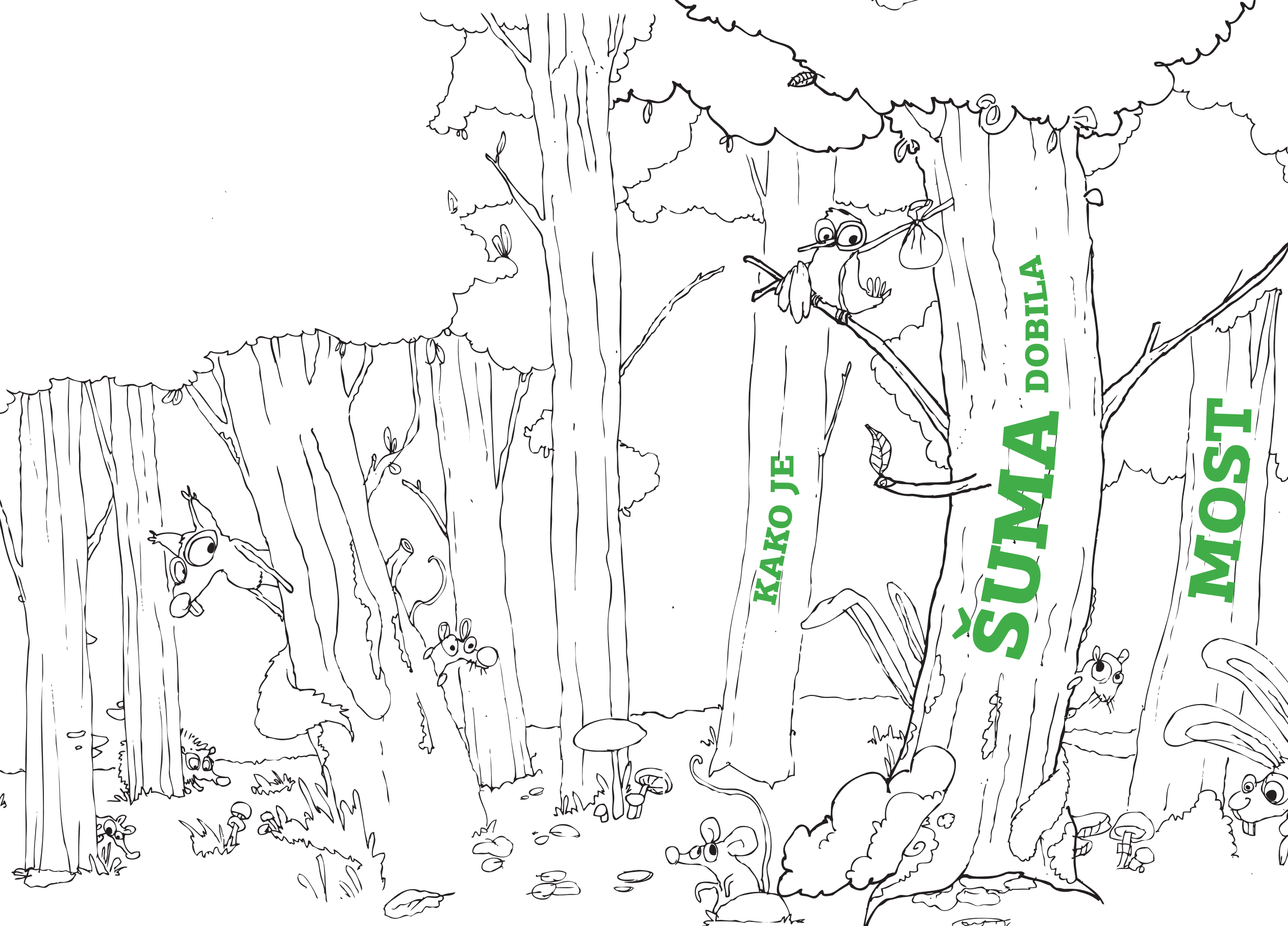

KAKO JE

ŠUMA DOBILA

MOST

KAKO JE

ŠUMA DOBILA

MOST

U velikoj šumi, gdje **zajedno** žive mnoga stabla, živi i velika bukva. Ona je najstarije i najmudrije drvo u čitavoj šumi. Kvrugavo deblo joj je prekriveno **mahovinom** i šarenim **lišajevima**. Na njenim najvišim granama ptice grade svoja gnijezda. Jedan je **djetlić** nekoć kljunom izdubio rupu na vrhu njenog debela. U toj rupi sada živi stara sova.

A tek ispod sove... pravi zvjerinjak.

Jednog proljetnog jutra iz šume se začuje:

– Hihihihiiiiii...

To se naša stara bukva potihom hihoće.

– Ej kvrgava, što je tako smiješno? – oglassi se staro čangrizavo stablo **jela** u blizini.

– Ma ove sitne gljivice, škakljaju me. Hihih... dok rastu po mom, hihih... korijenju.

– Ma baš me briga, tih dosadnih **gljiva** ima i previše! – gundala je čangrizava jela.

– Glupost! I sama znaš da su gljive korisne za nas obje. A i mi njima trebamo. Mi im pružamo dom a one štite naše korijenje od bolesti. To ti se zove suživot.

– Opet si jako pametna! – odvrati jela.

I dok su stara bukva i čangrizava jela
raspravljale o suživotu,

odjednom se tlo zatrese.

Začuje se glasno treštanje i brujanje, a između
drveća dotrči prestravljena lisica.

– Bježite, bježite! –
vikala je – Čudovišta Drvožderi!

– Što? Čudovišta Drvožderi? Ma daj, takvo
što ne postoji – oglasila se jela podrugljivo.

– No, no, tišina! Daj pusti lisicu da nam
ispriča. – strogo je rekla stara bukva.

– Čudovište Drvožder iščupalo je jutros stablo
graba ispod kojeg je bila moja jazbina. Nje više nema! –
u panici se žalila tužna lisica. – A čula sam i ljude.

– Jao, jao! Tako mi sjajnih iglica! – žalosno će drvo
smreke u blizini.

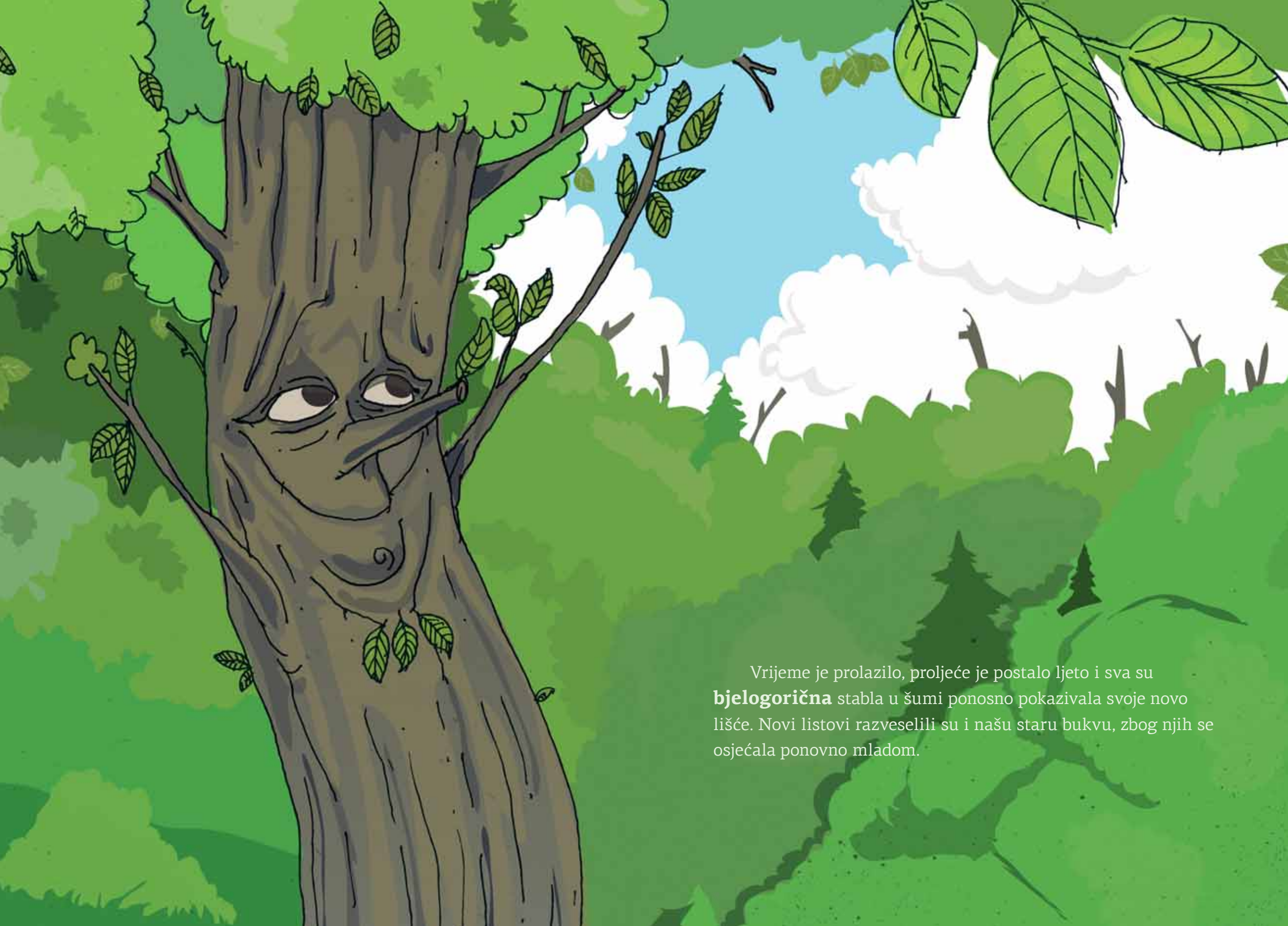
– Ma kakve su to priče! Iščupati grab iz zemlje! Takvu
glupost još nisam čula. – reče jela.

– E sad je dosta jelo! – rekla je bukva strogo. – Ako
lisica tvrdi da se nešto takvo dogodilo, nemamo joj razloga ne
vjerovati. Uostalom i sama znaš: tamo gdje su ljudi svašta se
može dogoditi.

Tada se i čangrizava jela sjetila smrdljivog dima iz obližnje tvornice koji je nekad gušio šumu. Sjetila se i **kiselih kiša** koje su nastale zbog dima i uništile mnoštvo drveća u šumi.

– Ma lijko naša draga, ne brini! Preseli se ti k nama. Naš dio šume je siguran. On je pod posebnom zaštitom. Ljudi ga štite od ljudi. Zvuči čudno, ali to je radi naše sigurnosti.

Vrijeme je prolazilo, proljeće je postalo ljeto i sva su **bjelogorična** stabla u šumi ponosno pokazivala svoje novo lišće. Novi listovi razveselili su i našu staru bukvu, zbog njih se osjećala ponovno mladom.

Šuma je bila bujna i prekrasna. Ali više nije bila cijela. Ona Čudovišta Drvožderi bili su bageri koji su i dalje rušili stabla i krčili šumu. Ljudi su gradili novu autocestu koja je stvarala velike probleme stanovnicima šume. Medvjed i vuk žalili su za lovištima koje je nova cesta podijelila na dva dijela.

Daždenvjacima je bio presječen put do potoka u koji su svako proljeće polagali svoje mlade.

Osim lisice, i **puhovi**, srne, pa čak i **jelenak**, ostali su bez domova i pobjegli u siguran dio šume.

– Strašno! Guši me ova gužva – gundala je nakostriješena jela. – Što će tek biti kad stigne zima!

Stara i mudra bukva znala je da je ovaj put čangrizava jela u pravu. Iako je šuma sada bogata hranom, dolaskom zime možda je neće biti dovoljno za sve.

Uskoro je stigla jesen. Neka stabla ostala su gola i bez lišća.

To je razveselilo mrzovoljnu jelu. Oholo je stajala među drvećem i pokazivala svoj pokrivač od debelih **crnogoričnih** iglica. Životinje su skupljale hranu za zimu i nosile je u svoje rupe i jazbine. Tamo su se skupčale i čvrsto zaspale do proljeća. Sve je utihnulo, samo se iz puhave rupe ponekad čulo glasno hrkanje.

Jedne noći, dok je šuma ležala u mraku, stado velikih debelih oblaka izbacilo je milijune snježnih pahuljica. Svaka različita, a sve prekrasne, zajedno su stvorile debeli škripavi pokrivač i prekrile čitavu šumu. Pod njim su sva stabla zadovoljno dremuckala.

S tim je snijegom stigla zima, duga i hladna. **Ris**, gotovo nečujan, u snijegu je tražio svoju večeru. Par mladih **srna** među drvećem se često skrivao od ledenog vjetrova. Tišinu je samo ponekad prekidao huk sove.

Zima je trajala
dugo, sve dok
se jedno jutro nije začulo:
– Ima li što za jelo?
Strašno sam gladan! – budio
se puh iz **zimskog sna**.

– Spavao si
mjesecima, nije ni čudo
da si gladan – odgovori
sova s visoka.

– Gla-dan! Hra-na! –
brundao je i **medvjed**.

Cijela se šuma uskomešala.
Stiglo je proljeće, a bijele
visibabe i **šumarice**
zamijenile su snijeg.
Veselje je zavladao
u šumi.

– A što si ti tako nakostriješena, jelo? –
pitala je **sova**.

– Ma ova gužva, ova buka, ovo veselje...
svega mi je previše... – promrmljala je jela.

– Hu.. Hu... Razvedri se, imam iznenađenje za tebe.
Noćas sam otkrila da sve izbjegle životinje mogu
natrag u svoj dio šume.

– Ma daj sovo, sanjala si – promrsi jela.

– Znaš da ja ne spavam noću – namigne sova.

U tom trenutku dotrči lisica vičući:

– Zeleni most! Zeleni most! Zeleni most!

– Polako, polako, lijo... što je bilo? – upita naša stara bukva.

– Dolje kod ceste špijunirala sam neke ljude – rekla je – i vidjela kako su sagradili nešto posebno za šumu i sve nas. Zovu to **zeleni most**.

– Hmm... – začudila se jela – Kažete da su izgradili taj zeleni most samo da bi lisica mogla sigurno prijeći novu cestu? Ne vjerujem!

– Tako je, i ja i sve ostale životinje... kad god zaželimo – sretno reče lisica.

– Sumnjivo! Ja se tom mostu neću ni približiti ma koliko god zelen on bio! – kliknula je jela.

– Pa jelo, ti ga ionako ne bi mogla prijeći – odvrati stara bukva kroz smijeh. – Ti nemaš noge!

– Ha! Jako duhovito!

– puhnu jela.

No, s novim mostom život u šumi napokon je počeo nalikovati onome kakav je bio prije.

Vučica i njena mladunčad sada su opet mogli loviti s obje strane šume. Medvjedi su se opet mogli sladiti mravima iz **mravinjaka** s druge strane šume. Svi su ponovo imali svoja lovišta i nastambe. Čak su i daždevnjaci dobili svoj poseban prijelaz... i to podzemni.

Uskoro se proširila vijest kako je još ovakvih mostova
sagrađeno u drugim dijelovima šume. Ti su mostovi
povezali staru šumu s obližnjom rijekom i pašnjacima.
Od njih je bila odvojena tako davno da se još samo stara
bukva sjećala dana kada su bili jedna cjelina.

Osjećaj kako ponovo pripada velikoj **mreži**,
ispunjavao je njezino staro deblo ponosom.
Čak je i čangrizava jela morala priznati da su,
na kraju svega, ljudi učinili nešto dobro za
šumu i njezine stanovnike.

DODATNI MATERIJAL ZA ODGOJITELJE I RODITELJE

Uvodna riječ

Odgajateljima, učiteljima, roditeljima i svim prijateljima djece!

Kada dijete pitamo o prirodi, ono prvo pomisli na šumu. Kaže da je lijepa, zelena, predivna, draga...Kaže da je tamo mirno i tiho, a istovremeno živo i veselo. I zaista - lijep opis šume, ali i čitave prirode. Djeca vole pričati i učiti o šumi, njenim pravilima, redu i savršenom skladu. Vole odlaziti u šumu i jednostavno biti dio tog sklada. Ovaj priručnik upravo takav stav i pogled na šumu i prirodu želi zadržati. Očuvati kod djece pozitivan odnos s prirodom, ali i prema njoj, te tako obogatiti život i učiniti ga plemenitim.

Zahvaljujemo svima koji rade ili se druže s djecom predškolske dobi na način da ih uvažavaju, uče, potiču i podržavaju u njihovoj znatiželji prema svemu što ih okružuje, pa tako i prema prirodi.

Zato, zajedno uživajmo u prirodi, istražujmo ju i čuvajmo!

TIHANA JAZBEC

ODGOJITELJICA U VRTIČU POTOČNICA, ZAGREB

Kako koristiti slikovnicu

Slikovnica ima cilj upoznati djecu sa šumama i njihovom ekološkom važnošću, prikazati zašto su šumska staništa ugrožena i kako ih možemo očuvati. Želja nam je prenijeti djeci dio našeg entuzijazma prema istraživanju ovih iznimno važnih i bogatih ekoloških sustava te ih potaknuti da posjećuju šume i prema njima se odgovorno ponašaju. Edukacijom o šumskim staništima želimo djeci objasniti osnovnu svrhu ekološke mreže i upoznati ih s pojmom NATURA 2000 kao i konceptom zajedništva ljudi i prirode, koji NATURA 2000 pretpostavlja.

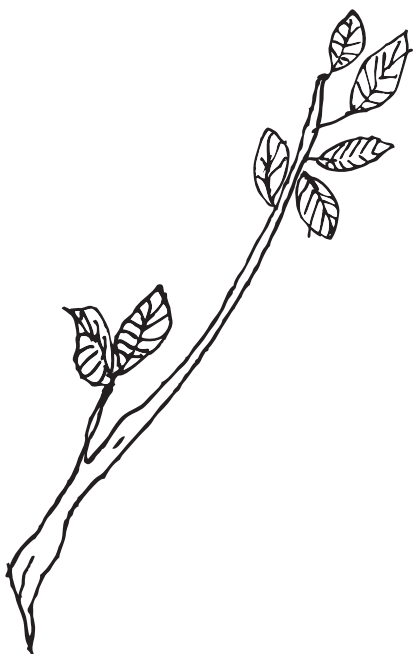
Slikovnica se sastoji od priče koja prati život u šumi čiji sklad iznenada remeti gradnja ceste. U samom tekstu priče 20 pojmova otisnuto je **većim slovima**. Ti su pojmovi dodatno objašnjeni u pojmovniku koji se nalazi u omotu slikovnice. Uz opise, svaki pojam je na omotu popraćen fotografijom. Naš prijedlog je da djeca zajedno s roditeljima ili odgajateljima proučavaju fotografije i opise, kako bi saznali više o pojmovima iz priče. Na omotu se nalaze i objašnjenja ekološke mreže i informacije o područjima ekološke mreže u Hrvatskoj, koji će obogatiti znanje roditelja i odgajatelja i poslužiti im u radu s djecom. Neki od pojmova sadrže prijedloge za razgovore i igre koje će djeci biti zanimljive, a istovremeno im pomoći da lakše usvoje nova znanja.

Dugoročniji rad na slikovnici, koji ova tematika zaista zaslužuje, ostavljamo na volju i maštu samim odgajateljima i roditeljima. Pozitivna iskustva dosadašnjeg rada na ovoj tematici imali smo prilike vidjeti na primjeru naše prve slikovnice i vrtića Potočnica iz Zagreba, s kojim već drugu godinu uspješno surađujemo. Djeca su u vrtiću nekoliko mjeseci proučavala šume, njihov značaj i brojne vrste koje u njima dolaze. Krajnji rezultat bila je predstava za roditelje o šumi, ali i nova saznanja i znanja o važnostima šume i njezinim stanovnicima.

U nastavku teksta nalaze se kratki opisi pojmova ekološke mreže i NATURA 2000 područja, te nekoliko prijedloga za igre na temu šumskih ekosustava kao i web stranice na kojima možete pronaći korisne informacije.

EKOLOŠKA MREŽA I NATURA 2000 PODRUČJA – KRATKI OPIS

Ekološka mreža

Ekološka mreža je sustav međusobno povezanih područja (mreža vodenih i kopnenih područja) značajnih za očuvanje ugroženih vrsta i tipova staništa (poput primjerice međusobno povezanih šuma, šume povezane s obližnjom rijekom ili močvarom koja je opet povezana sa sljedećom šumom ili vlažnom livadom). Povezanost ovakvih područja postiže se na način da se ostave ili ponovo uspostave tzv. 'koridori' - prirodne ili polu-prirodne površine koje povezuju ovakve ekosustave koji su razdvojeni ljudskom aktivnošću (primjerice gradnjom autoceste). Povezanost između ekološki važnih područja je od iznimne važnosti jer omogućuje kretanje životinja i rasprostranjivanje biljaka. Na taj način se izravno doprinosi očuvanju biološke raznolikosti, i održavanju populacija određenih ključnih vrsta. Povezanost površina određenog tipa staništa posebice je važno za životinje koje imaju veliki areal kretanja, poput primjerice medvjeda čije područje potrebno za život doseže i nekoliko stotina kvadratnih kilometara. Osim za pojedine vrste, povezanost staništa često je nužna za održivost određenih stanišnih tipova (primjerice za održavanje poplavnih šuma nužno je održavanje veze između rijeke i šumskog ekosustava).

NATURA 2000

NATURA 2000 je ekološka mreža Europe i ujedno najveća koordinirana ekološka mreža očuvanja prirode u svijetu. Ona prelazi granice pojedinih država i stavlja naglasak na zaštitu staništa i vrsta. Zbog svoje bogate biološke i krajobrazne raznolikosti Hrvatska će ulaskom u Europsku uniju postati važan dio te ekološke mreže. NATURA 2000 temelji se na dvije EU direktive – Direktivi o pticama i Direktivi o staništima. Nastala je s ciljem očuvanja raznolikosti staništa i vrsta. Naime, prirodna bogatstva i očuvani krajobraz temeljne su vrijednosti koje nam omogućuju održiv način života. No priroda je izložena sve većim pritiscima uslijed ljudskih aktivnosti i pojačanog korištenja prirodnih resursa. Kako bi se očuvalo odnosno poboljšalo stanje vrsta i staništa koja su postala rijetka ili ugrožena, kao i onih koja su značajna za očuvanje biološke raznolikosti Europe, uspostavljena je mreža NATURA 2000. Uz očuvanje prirode, NATURA 2000 potiče zajedništvo ljudi i prirode. Tako ljudske aktivnosti (poput poljoprivrede, šumarstva, ribarstva itd.) u područjima mreže nisu zabranjene, već se nastoje postaviti mjerila pri kojima će se takve aktivnosti moći i dalje provoditi, uz istodobno očuvanje ciljnih vrsta i stanišnih tipova.

Obveza svake države članice EU, je razviti sustav praćenja statusa (monitoringa) svih NATURA 2000 vrsta i stanišnih tipova, odnosno praćenja stanja očuvanosti svake navedene vrste

i stanišnog tipa. Kako bi se osnažio taj proces zaštite prirode, važan čimbenik je edukacija šire javnosti, koja se može uključiti u proces monitoringa i prikupljanja podataka o biološkoj raznolikosti. Nadamo se da će Vas ovaj priručnik potaknuti da se i Vi uključite u proces monitoringa.

Zašto baš šume?

Šumski ekosustavi izabrani su zbog toga što predstavljaju jedan od najvažnijih stanišnih tipova Hrvatske (prekrivaju gotovo polovinu hrvatskog teritorija i imaju veliki ekološki i gospodarski značaj). Stupanj očuvanosti šuma u Hrvatskoj iznimno je visok, posebice u kontekstu europskih šuma, a gotovo sva šumska staništa u Hrvatskoj pripadaju klasama NATURA 2000 stanišnih tipova zaštićenih EU Direktivom o staništima. Veliki broj ugroženih biljnih i životinjskih vrsta koje se mogu naći u našim šumama potvrđuje izniman doprinos šuma ukupnoj biološkoj raznolikosti Hrvatske. Stoga hrvatske šume imaju vrlo važnu ulogu u očuvanju biološke raznolikosti cijele Europe i upravljanju budućim područjima ekološke mreže NATURA 2000.

Više informacija o NATURA2000 područjima u Hrvatskoj možete pronaći na: www.natura2000.hr

PRIJEDLOZI ZA IGRU

Postoje razni načini da se djeci dočara raznolikost i važnost šumskih staništa. Jedan od načina može biti da se dočara neka ljudska djelatnost koja negativno utječe na šume, a zatim zajednički smisle moguća rješenja za smanjenje negativnih utjecaja. Navedeni primjeri mogu vam poslužiti kao predložak za vlastite ideje.

Prepoznavanje tragova – igra dječjih detektiva

Mnoge od životinja koje žive u šumi djeca neće moći uočiti u prirodi, no njihovu prisutnost mogu otkriti ukoliko znaju prepoznati njihove tragove (otiske, dlake, pera ili izmet). U detektivskoj igri: *Tko je prošao šumom?* – djeca će naučiti upravo tu vještinu, koja će im, nadamo se, slijedeći odlazak u šumu ispuniti novom avanturom. Tragove je najlakše uočiti kada je vani snijeg, zato predložimo da ovu igru igrate zimi.

Za igru su vam potrebne otisnute fotografije različitih životinja i njihovih otisaka u snijegu ili na vlažnoj zemlji. Porazbacajte fotografije otisaka i životinja po podu i dajte djeci da sama odluče koji otisak pripada kojoj životinji. Zajedno raspravite razlike u otiscima s obzirom na veličinu, težinu životinje i građu stopala. Na kraju djeca mogu napraviti i proučiti svoje otiske stopala.

Primjeri životinja za koje možete s djecom proučiti tragove su:

MEDVJED

ZEC

LISICA

MIŠ

SRNA I JELEN

Tragove za ove životinje možete naći u dokumentu “Radni materijali – Prepoznavanje tragova” na stranici www.udruga-kapibara.hr (rubrika Projekti / Edukacija najmlađih – slikovnica: “Kako je šuma dobila most”).

PTICE

Ptice imaju karakteristični otisak u snijegu, koji se ne razlikuje puno između vrsta. Stoga ptice raspoznavamo najviše po perima. U dokumentu “Radni materijali – Prepoznavanje tragova” na stranici www.udruga-kapibara.hr se uz tragove nalaze i primjeri zanimljivih pera nekih vrsta:

- Pero šojke
- Nazubljena pera sova (građa važna za bešuman let)
- Pero škanjca

Više informacija o raznim tragovima možete naći na sljedećim stranicama:

- http://www.exploringnature.org/db/main_index.php (u rubrici Science Words & Pictures / Animal Tracks)
- http://www.exploringnature.org/graphics/tracks/tracks_snowshoe_hare.pdf
- http://www.exploringnature.org/graphics/tracks/tracks_fox.pdf
- http://www.exploringnature.org/graphics/tracks/tracks_deer.pdf
- http://www.exploringnature.org/graphics/tracks/tracks_crow.pdf
- <http://www.beartrackersden.com/trackguide/trackguidecabrera.pdf>

Od sjemenke do stabla - spoznaja životnog ciklusa u prirodi

Kroz ovaj projekt djeca bi trebala naučiti kako nastaju i kako rastu stabla. Prvo ispitajte djecu za što su nam važna stabla. Neki od odgovora su da nam pružaju materijal za gradnju raznih stvari, pružaju nam hladovinu, ali i kisik koji udišemo. Razgovarajte s njima o tome koliko vrsta drveća poznaju i kako ih razlikuju. Možete zajedno skupljati listove raznih vrsta drveća i naučiti ih razlikovati. Također – možete ih pitati kako će prepoznati vrste po zimi, kada listopadnom drveću otpadnu listovi (prepoznavanje prema grančicama).

Zatim ispitajte djecu znaju li kako drva nastaju. Raspravite s njima o životnom putu drveća – od sjemenke do 'odraslog' drveta. Zatim ih zatražite da sljedeći put kada idu u šumu donesu sjemenke različitih vrsta drveća koje su pronašli (žireve, kestene, bukvice itd.). Posadite ih zajedno u teglama u igraonici ili kući. Pratite kako će mala sjemenka početi klijati i pratite rast malog stabalca. Diskutirajte o tome koliko će brzo rasti – kako možete ubrzati rast, što mu može štetiti. Kada stabalce malo stasa, možete ga presaditi u dvorište vrtića, vrt kuće, park ili u šumu iz koje ste sjemenku donijeli.

Kao pomoć mogu vam koristiti ovi linkovi:

- http://www.naturedetectives.org.uk/download/pack_leaves_autumn.htm
- <http://www.naturedetectives.org.uk/download/winter/>

- <http://www.naturedetectives.org.uk/download/autumn/>
- <http://www.naturedetectives.org.uk/download/spring/>
- <http://www.naturedetectives.org.uk/download/summer/>
- <http://www.udrugapopulus.hr/cvjetkaSumskoBlago.pdf>

Kisele kiše - pokus

U priči se spominju kisele kiše kao jedan od čimbenika ugroženosti šumskih ekosustava. Kisele kiše su objašnjene kao pojam, a djecu smo upitali i da li kisele kiše mogu uzrokovati štete i na ljudskim tvorevinama. Poznato je da mnogi objekti koji sadrže vapnenac bivaju oštećeni kiselim kišama, zbog reakcije kiseline i kalcij-karbonata. Ovaj pokus će djeci dočarati učinke kiselih kiša na zgrade kroz kemijsku reakciju kiselina i karbonata.

Za ovaj mali eksperiment potrebno vam je:

- Limunska ili octena kiselina
- Voda
- Komadić krede
- Kuhinjska vaga

Prvo s djecom izvažite komadić krede i zapišite težinu. Nakon toga počnite kapati malo kiseline na krelu, ona bi se trebala početi topiti i pjeniti. Tu dolazi do reakcije kiseline i karbonata, pri čemu se oslobađa ugljikov-dioksid (mjehurići koji se vide tijekom reakcije), karbonatna sol i voda. Nakon nekog vremena posušite komadić krede papirnatim ubrusom

i ponovo ga izvažite te zapišite novu težinu. Da li je krede sada lakša ili teža? Pogledajte da li se kvaliteta krede polivene kiselinom razlikuje od krede koja nije imala doticaja s kiselinom.

Isti postupak ponovite s običnom vodom. Da li i tu dolazi do promjena težine?

Objasnite djeci da kisele kiše imaju isti takav učinak na zgrade građene od vapnenca, npr. stare crkve. Kiselina polako otapa fine strukture i reljefe na pročeljima takvih zgrada.

Vidim, vidim – vježba uočavanja raznolikosti

Ovom igrom će djeca proučavati šumu oko sebe i tražiti razne oblike, životinje, biljke, boje, mirise. Kada šecete šumom, postavljajte djeci pitanja i zagonetke kako bi oni sa zanimanjem hodali po šumi te tražili odgovore i pogađali na što mislite. Možete iz ove igre napraviti i natjecanje te pisati bodove onoj djeci koja točno odgonetnu zagonetke.

Ovi primjeri će vam pomoći da započnete igru:

Vidim, vidim...
...nešto smeđe!
...nešto hrapavo!
....nešto zeleno!
...nešto bodljikavo!
...nešto pernato!
...nešto jako teško!
...nešto jako lagano!

...nešto duguljasto!
...nešto ovalnog/jajstog oblika!
...nešto ljepljivo!
...itd.

Korisne web stranice

- <http://www.natura2000.hr/>
- <http://risnjak.hr/>
- <http://www.np-sjeverni-velebit.hr/>
- <http://www.naturedetectives.org.uk/>
- <http://www.foresteducation.org/>
- <http://www.ecokids.ca/pub/index.cfm>

Materijali za djecu

- <http://www.springalive.net/hr-hr>
- <http://www.udrugapopulus.hr/cvjetkaOtkrivaProletnice.pdf>

RECENZIJA SLIKOVNICE

Kako je šuma dobila most nova je edukativna slikovnica koju je udruga **Kapibara – Kutak za Promicanje Biorazno-likosti** iz Zagreba podarila najmlađima želeći utjecati na njihov pozitivan odnos prema prirodi koja nas okružuje.

Novom knjigom udruga nastavlja rad na projektu Dugoročno očuvanje ugroženih i rijetkih staništa Hrvatske kroz edukaciju najmlađih u okviru kojeg je 2011. godine objavila slikovnicu *Močvara* koja je uspješno predstavljena i donirana dječjim vrtićima i knjižnicama.

Digitalna verzija slikovnice dostupna je na internetu: www.udruga-kapibara.hr čime udruga dodatno osnažuje svoju edukativnu ulogu bitnu za projekt podjednako namijenjen djeci i odraslima.

Kvalitetna edukativna slikovnica za najmlađe nužno se stvara timski, mladi entuzijasti u udruzi Kapibara svjesni složenosti toga posla okupili su već na prvoj knjizi stručnjake različitih profila želeći biti sigurni u dobar konačni proizvod. Biolozi i ekolozi biraju temu priče čiju primjerenost procjenjuju odgajatelji u suradnji s psihologom i pedagogom, u dogovoru s cijelim timom pisac oblikuje priču, ilustrator i dizajner oslikava i oblikuje slikovnicu, dok urednik vodi brigu da se svi navedeni elementi skladno uklope u cjelinu.

Pri tome svi članovi stvaralačkog tima imaju uvijek na umu male čitatelje, cilj nam je stvoriti zanimljivu i zabavnu slikovnicu te omogućiti djeci predškolske dobi učenje kroz igru.

Upravo takav način učenja o zaštiti prirode pružit će djeci edukativna slikovnica *Kako je šuma dobila most*.

Hrvatska obiluje šumama i svako dijete pozna je šumu kao dio zavičaja. Svako dijete lako će pronaći šumu u svojoj okolini bez obzira u kojem kraju Hrvatske (ili Europe) živi. Osim iskustveno, za šumu djeca vrlo rano saznaju i kroz mnoge priče i bajke koje im pričaju ili čitaju odrasli. U pričama šuma je često tajanstveni prostor ili simbol opasnosti. Sjetimo se poznatih bajki o Crvenkapici, Ivici i Marici, Snjeguljici i sedam patuljaka...

Šuma kao prirodno stanište mami djecu na aktivnost i potiče njihovu znatiželju. Zbog svega navedenog već naslov ove edukativne slikovnice pobudit će interes najmlađih. Za likove ili aktere priče *Kako je šuma dobila most* izabrano je poznato i djeci lako prepoznatljivo drveće (bukva i jela) kao i niz poznatih životinja: sova, lisica, srna i medvjed. Nizanjem poglavlja i razvojem priče djeca upoznaju život šume koji biva poremećen gradnjom ceste.

Polazeći od prepoznatljivog i poznatog, razvojem priče mali čitatelji kreću ususret nepoznatom. Saznaju o godišnjim dobima, razlikama između crnogorice i bjelogorice, o gljivama i njihovoj ulozi u prirodi, upoznaju neke manje poznate stanovnike šume (jelenak, djetlić, puh, ris) ali i ljudske aktivnosti (krčenje šume, zagađenje) koje ugrožavaju i uništavaju šumu i njezine stanovnike. Na kraju priče saznaju kako ljudi ipak mogu ublažiti posljedice uništavanja šuma izgradnjom *zelenih mostova*.

Svi akteri priče imaju ljudske osobine (stara bukva, čangrizava jela, mudra lisica, lijeni medvjed) što

doprinosi uvjerenosti priče te vode zanimljive i duhovite razgovore koji će dodatno zainteresirati male čitatelje.

Iako namijenjena predškolicima, edukativna slikovnica *Kako je šuma dobila most* bit će privlačna i starijoj djeci kao i odraslima, kojima također treba ekološki odgoj. Jednako je važno potaknuti roditelje i odgajatelje da češće odlaze s djecom na izlete u prirodu kako bi je zajedno upoznali i zavoljeli. Tako će najbolje stvoriti temelje ekološke svijesti najmlađih.

Odraslima koji rade s djecom ova knjiga pruža brojne mogućnosti. Osim edukacije, za koju se nudi kvalitetan popratni materijal koji potiče istraživačku radoznalost najmlađih, dobar odgajatelj, učitelj ili knjižničar iskoristit će knjigu za različite oblike kreativne igre: likovne, dramske ili literarne. Bogatstvo i raznovrsnost kreativne igre ovisit će o bogatstvu mašte djece i odgajatelja. To su aktivnosti koje se nastavljaju na druženje sa slikovnicom i pokazuju nam tragove koje je knjiga ostavila u doživljajnom svijetu čitatelja.

I na kraju, edukativna slikovnica *Kako je šuma dobila most* poslužiti će i za poticanje čitanja, nadamo se da će djecu razveseliti i zaokupiti te ih potaknuti da se pozabave i drugim knjigama. Stoga će biti radost pronaći je u takozvanom „kutiću slikovnica“ ili čitateljskom kutiću u vrtićima, knjižnicama i školama.

RANKA JAVOR
U ZAGREBU, RUJAN 2012.

O PROJEKTU I UDRUZI

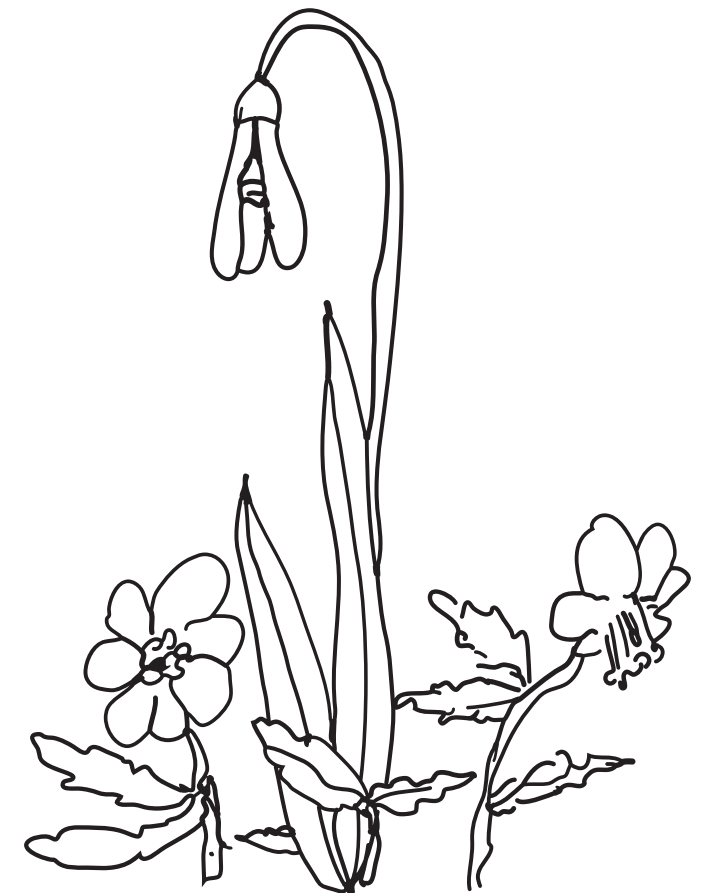
Slikovnica je nastala u sklopu projekta *Edukacija najmlađih o NATURA 2000 mreži - šumski ekosustavi* koji je udruga Kapibara iz Zagreba provodila od rujna 2011. do rujna 2012. godine, a financiran je od strane Ministarstva kulture (sadašnje Ministarstvo zaštite okoliša i prirode).

Svrha projekta bila je izrada interaktivnog priručnika/slikovnice o šumskim staništima za djecu predškolske dobi. Slikovnica će biti donirana predškolskim ustanovama i knjižnicama s ciljem da postane sastavni dio njihovih edukacijskih materijala. Glavni cilj projekta je upoznati djecu s ekološkom važnošću šumskih staništa i razlozima njihove ugroženosti. Uz navedeno, cilj je obogatiti predškolske programe temama o zaštiti prirode te potaknuti djecu na daljnja istraživanja odlaskom u prirodu.

Udruga Kapibara - Kutak za Promicanje Bioraznolikosti je nevladina i neprofitna udruga građana osnovana u cilju promicanja, razvitka i unapređenja aktivnosti u području zaštite okoliša, s posebnim naglaskom na zaštitu prirode i bioraznolikosti. Naši ciljevi uključuju popularizaciju prirodnih vrijednosti i baštine, očuvanje bioraznolikosti kroz poticanje i jačanje interdisciplinarnog pristupa problemima zaštite prirode, s posebnim naglaskom na obrazovanje, uključivanje i jačanje uloge javnosti. Navedene ciljeve ostvarujemo kroz niz aktivnosti poput stručnih istraživanja na području zaštite prirode, ostvarivanja suradnje s hrvatskim

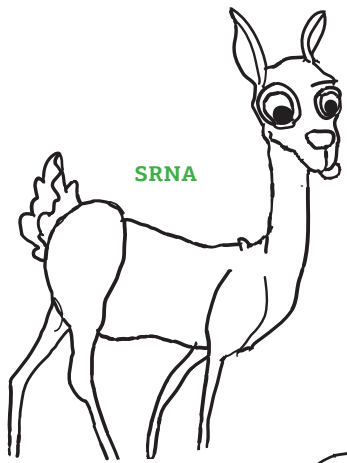
i međunarodnim organizacijama sličnog tipa, predavanja i radionica za djecu i odrasle, izdavanja članaka i edukacijskih materijala.

Udruga je osnovana u ožujku 2008. godine od strane 3 diplomirane ekologinje, a s vremenom je narasla na još par članova raznih struka. Većina članova ima višegodišnja iskustva na provođenju mnogobrojnih domaćih i međunarodnih projekata s područja zaštite prirode, s posebnim naglaskom na problematiku ugroženosti slatkovodnih ekosustava.

KRIJESNICA

SRNA

RIS

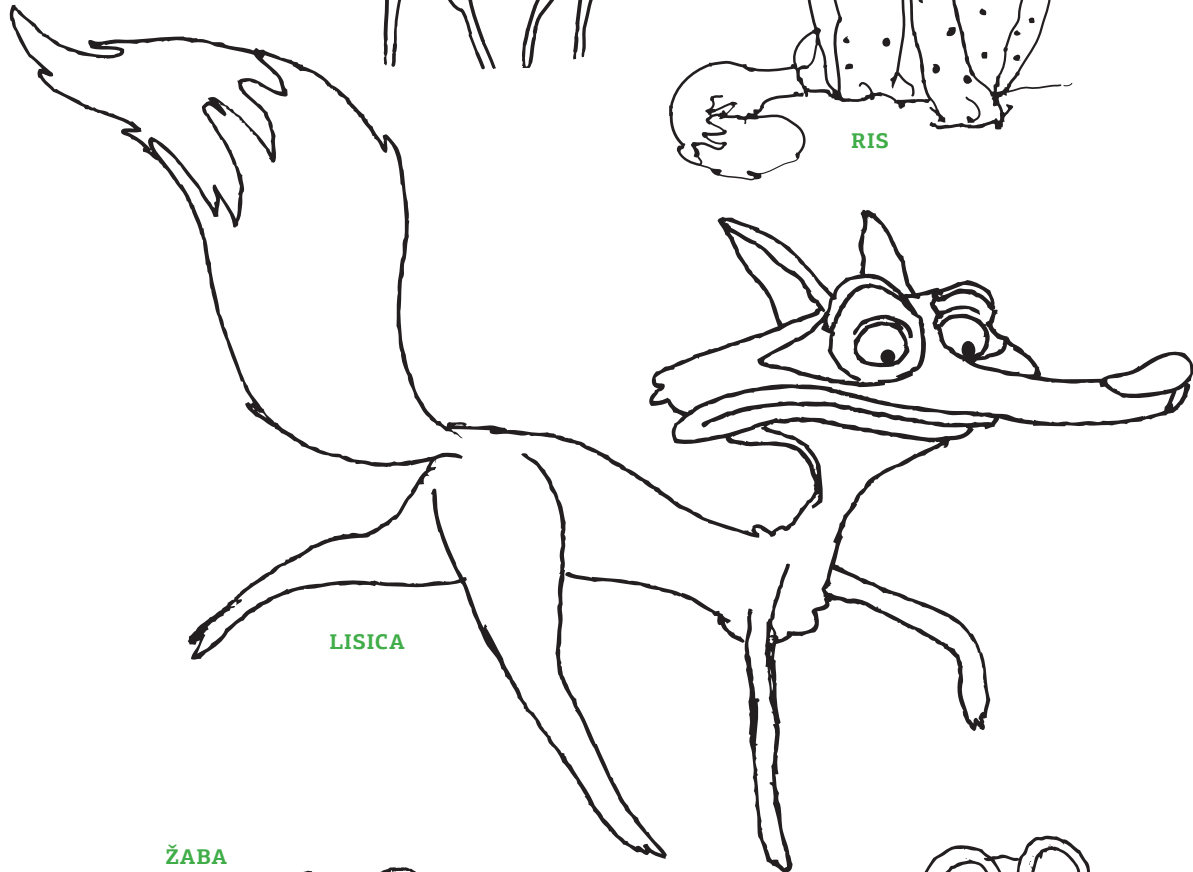
SOVA

PUH

ZEC

LISICA

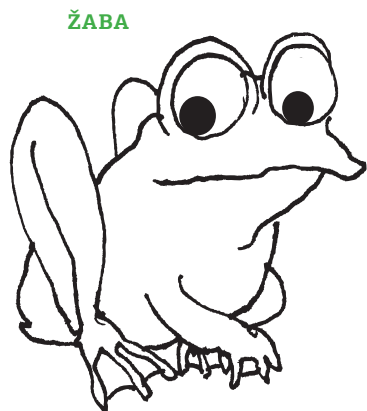
VJEVERICA

MIŠ

MEDVJED

ŽABA

DAŽDEVNJAK

JEŽ

Kako je šuma dobila most

IZDAVAČ

Udruga Kapibara
Zagreb, Ulica Grada Gualdo Tadino 16
www.udruga-kapibara.hr

UREDNIKA

Ranka Javor

ILUSTRACIJA

Stjepan Milas
Dajana Dorkić

DIZAJN

Lidija Novosel

AUTORI TEKSTOVA

Nika Galić
Sandra Hudina
Nina Jeran
Ana Kojaković
Adam Maguire

STRUČNA SURADNICA

Tihana Jazbec

LEKTURA

Ira Galić
Ana Sorić

TISAK

Printera Grupa

NAKLADA

550

Ovaj projekt realiziran je zahvaljujući financijskoj
potpori Ministarstva kulture RH

Zagreb 2012.

ISBN 978-953-56338-1-5

